

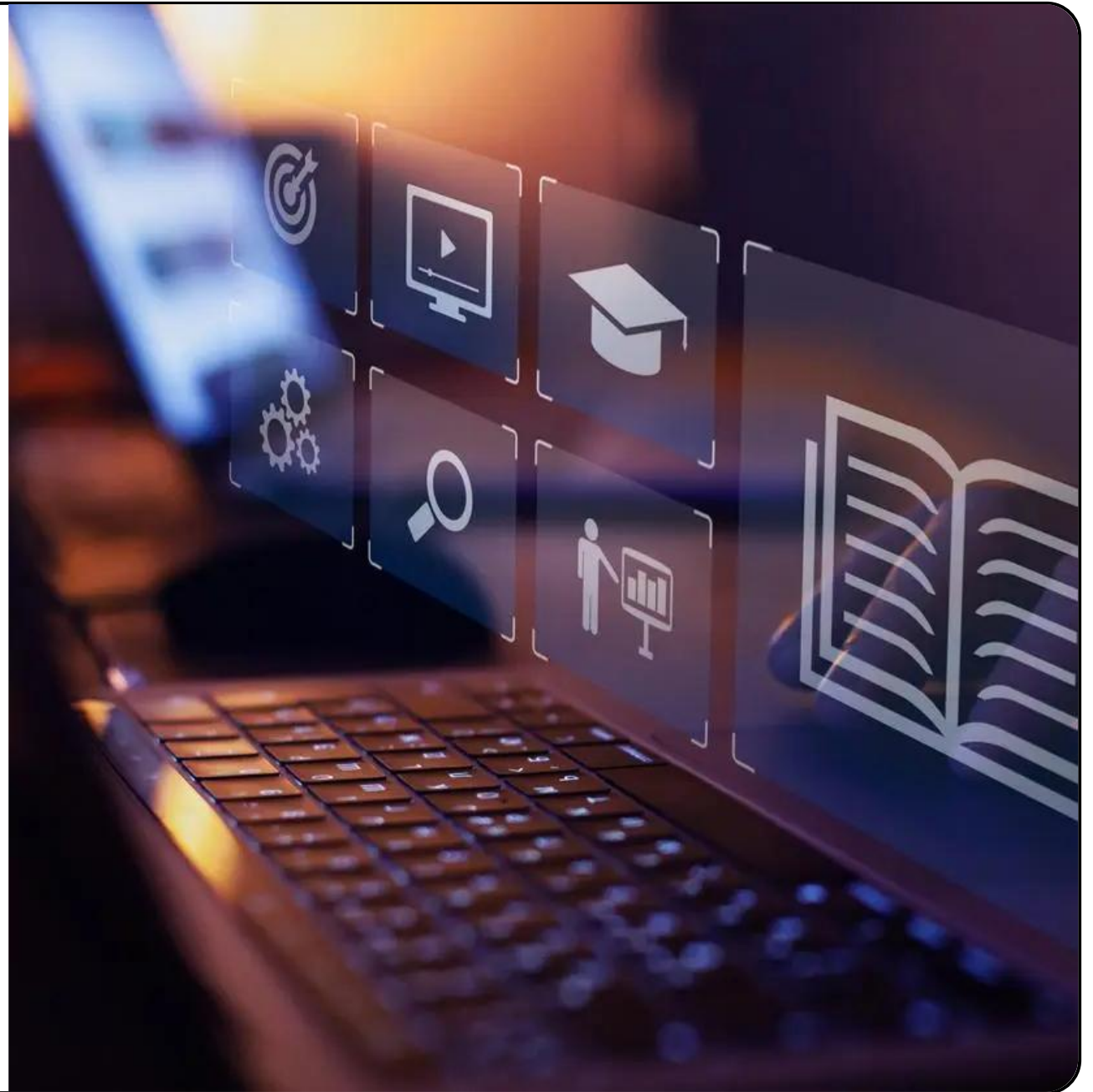
Van.prof.dr. Emir Nezirić

DIGITALNI ALATI ZA AKADEMSKO PISANJE I ISTRAZIVANJE

UVOD

$$\frac{d}{dx} \left(\int_{h(x)}^{g(x)} f(t) dt \right) = f(g(x)) \cdot g'(x) - f(h(x)) \cdot h'(x)$$

- Njutn-Lajbnic formula za računanje izvoda određenog integrala čije su granice funkcije promjenljive po kojoj se određuje izvod.
- Isak Njutn (Isaac Newton) i Vilhelm Lajbnic (Gottfried Wilhelm Leibniz) su paralelno došli do istih metoda koje su utemeljile kalkulus (infinitezimalni račun). Kalkulus se sastoji od diferencijalnog računa (brzina promjene, nagibi krivulja) i integralnog računa (akumulacija količina, površine).

Pad broja printanih izdanja naučnih časopisa nakon pojave digitalnih izdanja

Korištenje printanih izdanja

-22%

Pad upotrebe printanih izdanja u prvoj godini nakon pojave digitalnih izdanja medicinskih časopisa (analiza na 270 medicinskih časopisa).

Izdanja bez digitalne verzije

-46%

Časopisi koji nisu imali digitalne verzije izdanja su imali značajan pad korištenja istih u toku 2 godine istraživanja.

Online vs print

10×

Digitalne verzije časopisa dostupne online se koriste oko 10 puta više od printanih verzija.

Promjena stava pretplatnika časopisa prema digitalnom formatu

Udio časopisa koji imaju samo štampano izdanje

Ukupna svjetska prodaja pretplata (EBSCO):

U istom period, časopisi koji imaju samo digitalno izdanje su imali porast sa 4% na 50% ukupne prodaje.

Pretplate

-3.5% / godišnje

Približni trend godišnjeg smanjenja pretplatnika na štampana izdanja časopisa izdavača American Physical Society u periodu tri decenije.

Digitalna izdanja vs printana izdanja

Od ranih 2010tih, svi veliki izdavači su prijavili rast pretplate na digitalna izdanja svojih časopisa, dok su štampana izdanja imali značajan pad korisnika.

CONSENSUS

- [Consensus](#) je AI alat za pretraživanje i analizu naučne literature koji koristi modele vještačke inteligencije za pronalazak odgovora direktno iz naučnih radova.
- **Glavne mogućnosti:**
 - Pretraga naučnih radova korištenjem prirodnog jezika;
 - Generisanje kratkih odgovora na istraživačka pitanja;
 - AI sažeci naučnih članaka;
 - Filtriranje prema: godini objave, vrsti studije, nivou dokaza, području istraživanja;
 - Brz pregled ključnih zaključaka iz više publikacija;
 - Povezivanje sa bazama naučnih radova i DOI zapisima

CONSENSUS

Kako funkcioniše?

Korisnik postavlja pitanje poput:

“Does exercise improve mental health?”

“Can AI improve manufacturing quality control?”

Sistem zatim:

- pretražuje relevantne naučne radove,
- analizira sadržaj publikacija,
- generiše pregled rezultata i dominantnih zaključaka istraživanja.

CONNECTED PAPERS

Connected Papers je digitalni alat koji omogućava vizualno istraživanje naučne literature kroz interaktivne mreže povezanih radova.

Korisnik unosi jedan naučni rad, a alat automatski generiše graf povezanih publikacija na osnovu:

- citata,
- zajedničkih referenci,
- tematske sličnosti između radova.

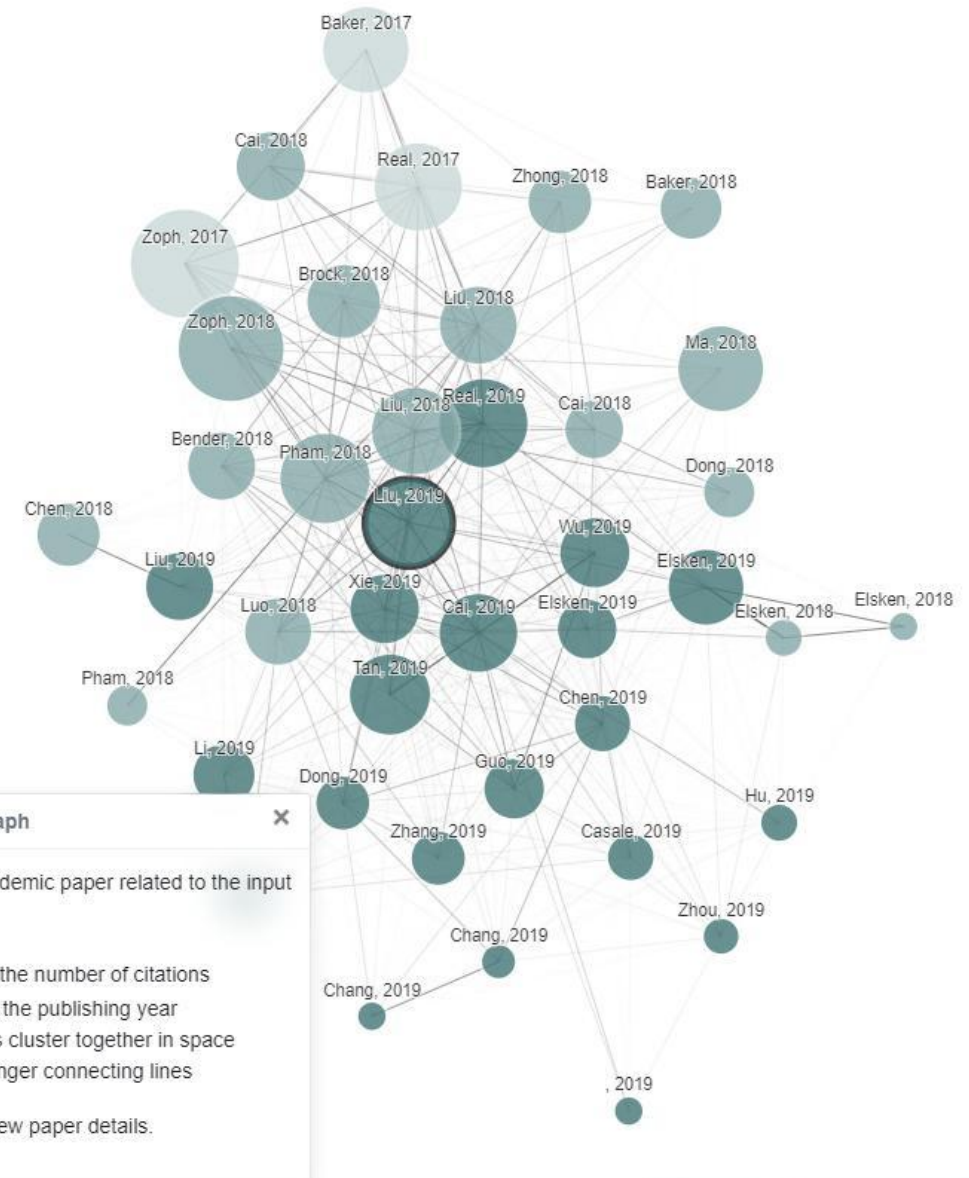
Glavne mogućnosti:

- Vizualni prikaz povezanosti između naučnih radova;
- Otkrivanje ključnih i utjecajnih publikacija u određenoj oblasti;
- Identifikacija "prior works" i "derivative works";
- Brže pronalaženje relevantne literature za pregledna istraživanja;
- Prepoznavanje istraživačkih trendova i mogućih research gap-ova;
- Integracija sa bazama kao što su Semantic Scholar i arXiv.

CONNECTED PAPERS

Kako funkcioniše?

1. Unosi se naslov rada, DOI ili link publikacije
2. Sistem analizira hiljade povezanih radova
3. Generiše se interaktivna mreža (graph)
4. Svaki čvor predstavlja naučni rad:
 - veličina čvora → broj citata,
 - boja → godina objave,
 - udaljenost → stepen sličnosti između radova.

ZOTERO

- Besplatan alat za:
 - Prikupljanje literature,
 - Organizaciju naučnih izvora,
 - Upravljanje referencama i citatima,
 - Automatsko generiranje bibliografije.
- Mogućnosti:
 - automatsko spremanje članaka, knjiga, web izvora,
 - Organizacija literature u kolekcije i foldere,
 - Dodavanje tagova, bilješki, komentara,
 - Automatsko generiranje citata i bibliografije,
 - Integracija sa Word, GoogleDocs, ...,
 - Podrška za različite stilove citiranja (APA, IEEE, Harvard, Chicago).

Q&A

Van.prof.dr. Emir Nezirić

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru

Mašinski fakultet

USRC "Midhat Hujdur Hujka", Sjeverni logor b.b.

88104 Mostar, BA

emir.neziric@unmo.ba

+38761327410

